

Overzicht projecten

Inhoud

1	Energie.....	3
1.1	Besparing	3
1.1.1	Woningen	3
1.1.1.1	Waar zijn we al mee bezig	3
1.1.1.2	Wat kunnen we nog meer doen	3
1.1.2	Bedrijven en maatschappelijk vastgoed	6
1.1.2.1	Waar zijn we al mee bezig	6
1.1.2.2	Wat kunnen we nog meer doen	7
1.1.3	Mobiliteit en openbare ruimte	9
1.1.3.1	Waar zijn we al mee bezig	9
1.1.3.2	Wat kunnen we nog meer doen	10
1.1.4	Nieuwbouw	10
1.1.4.1	Waar zijn we al mee bezig	10
1.1.4.2	Wat kunnen we nog meer doen	11
1.1.5	Eigen vastgoed.....	12
1.1.5.1	Waar zijn we al mee bezig	12
1.1.5.2	Wat kunnen we nog meer doen	12
1.2	Duurzame opwek.....	13
1.2.1	Zon.....	13
1.2.1.1	Waar zijn we al mee bezig	13
1.2.1.2	Wat kunnen we nog meer doen	15
1.2.2	Wind	17
1.2.2.1	Waar zijn we al mee bezig	17
1.3	Warmtetransitie	18
1.3.1.1	Waar zijn we al mee bezig	18
1.3.1.2	Wat kunnen we nog meer doen	18
2	Circulaire economie.....	20
2.1	Circulair aanbesteden	20
2.1.1	Waar zijn we al mee bezig	20
2.1.2	Wat kunnen we nog meer doen	20
2.2	Afval.....	21
2.2.1	Waar zijn we al mee bezig	21
2.2.2	Wat kunnen we nog meer doen	23

2.3	Stimuleren circulair materiaal gebruik	24
2.3.1	Wat kunnen we nog meer doen	24
3	Klimaatadaptatie	25
3.1	Wateroverlast en droogte.....	25
3.1.1	Waar zijn we al mee bezig	25
3.1.2	Wat kunnen we nog meer doen	26
3.2	Hitte	28
3.2.1	Waar zijn we al mee bezig	28
3.2.2	Wat kunnen we nog meer doen	28
4	Biodiversiteit	30
4.1	Binnen de Kernen	30
4.1.1	Waar zijn we al mee bezig	30
4.1.2	Wat kunnen we nog meer doen	31
4.2	Buitengebied	34
4.2.1	Waar zijn we al mee bezig	34
4.2.2	Wat kunnen we nog meer doen	37
5	Algemeen.....	41

1 Energie

1.1 Besparing

1.1.1 Woningen

1.1.1.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Subsidieregeling kleine energiebesparende maatregelen voor huurders</i>
Korte omschrijving	Huurders kunnen tot € 70 gratis energiebesparende producten aanschaffen. Deze regeling loopt van juli 2021 t/m juli 2022.
Partners	Winst uit je woning, woningcorporaties, SHGM en RVO
Opbrengst	Bereiken van 3.100 huurders voor 31 juli 2022. Hierdoor verwachten we 600.000 kg CO2 te besparen en bewustwording te vergroten.

Onderwerp	<i>Ondersteunen buurtteams met Buurkracht</i>
Korte omschrijving	Er worden 3 buurtteams ondersteund die gezamenlijk acties uitvoeren gericht op energiebesparing, zonnepanelen maar ook andere verduurzamingsmogelijkheden zoals vergroening. Ook kunnen de activiteiten gericht zijn op stappen zetten richting aardgasvrij.
Partners	Buurkracht en RVO
Opbrengst	Met de 3 buurtteams willen we minimaal 600 inwoners bereiken voor 2026. De verwachte CO2 besparing daarvan is circa 100.000 per jaar

Onderwerp	<i>Aanbieden en faciliteren van energieadviezen</i>
Korte omschrijving	Inwoners kunnen een energieadvies krijgen. Er worden adviezen gericht op eenvoudige en gedragsgelateerde energiebesparende maatregelen. Voor particuliere woningeigenaren worden daarnaast adviezen aangeboden gericht op grotere energiebesparende maatregelen, zoals isoleren en zonnepanelen.
Partners	Woningcorporaties, SHGM, WUJW, Energiehuis Slim Wonen en RVO
Opbrengst	Wij willen circa 800 energieadviezen aanbieden voor 2023. De verwachte CO2 besparing hiervan is 200.000 kg.

Onderwerp	<i>Opzetten en onderhouden energieloket</i>
Korte omschrijving	De gemeente sluit aan op het Energiehuis Slim Wonen. Huiseigenaren kunnen terecht bij het Energiehuis voor vragen of een advies bij het verduurzamen van hun woning.
Partners	Energiehuis Slim Wonen, andere gemeenten
Opbrengst	Hiermee willen wij vanaf 2023 minimaal 250 inwoners per jaar bereiken (de eerste 2 jaar zijn nodig om naamsbekendheid te generen).

1.1.1.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Opleiden vrijwillige energiecoaches</i>
------------------	---

Korte omschrijving	Vrijwilligers krijgen een cursus in hoe ze inwoners (huurders en huiseigenaren) kunnen helpen met energie besparen. Dit gaat zowel om gedragsgerelateerde energie besparende maatregelen als, hoe vindt ik mijn weg in het verduurzamen van de woning, als hoe doe ik dat samen met buurtgenoten.
Partners	Energiehuis Slim Wonen, woningcorporaties (leren van eerdere ervaringen), Buurkracht, Klimaatgesprekken, SHGM, LEV groep
Opbrengst	Wij willen minimaal 5 vrijwilligers opleiden. De verwachte CO2 besparing is 15.000 - 30.000 kg per vrijwilliger
Voordelen	Door het ondersteunen van vrijwilligers investeren we in sociaal kapitaal en kunnen we met minder kosten meer bereiken. Zo verhogen we betrokkenheid van inwoners bij de energietransitie
Nadelen	Een advies leidt nog niet per se tot uitvoering.

Onderwerp	<i>Opzetten subsidieregeling verduurzamingsadvies</i>
Korte omschrijving	Opzetten subsidieregeling waarmee particuliere woningeigenaren en verenigingen een professioneel advies kunnen afnemen van een adviseur over het verduurzamen van de woning of het pand: een advies naar aardgasvrij. De Subsidieregeling Verduurzaming MKB (SVM) kan hierbij als voorbeeld dienen.
Partners	Energiehuis Slim Wonen? (wat bieden ze al vanuit Energieloket, of juist vanuit een erkend adviseur?)
Opbrengst	Wij willen circa 150 energieadviezen per jaar subsidiëren. De verwachte CO2 besparing hiervan is 40.000 kg per jaar.
Voordelen	Dit advies zorgt ervoor dat de juiste stappen op weg naar aardgasvrij duidelijk worden.
Nadelen	Een advies leidt nog niet per se tot uitvoering.

Onderwerp	<i>Herhaling inkoopactie</i>
Korte omschrijving	Huiseigenaren krijgen een aanbod voor ontzorging om hun woning te isoleren.
Partners	Winst uit je woning, andere gemeenten
Opbrengst	Op basis van de inkoopactie uit 2020/2021 verwachten wij dat er per actie voor circa 500 maatregelen offerte wordt aangevraagd en dat hieruit circa 70 opdrachten komen. De verwachte CO2 besparing hiervan is circa 75.000 kg per actie
Voordelen	Het is een bewezen succesvolle actie, ontzorging, aantrekkelijke prijzen
Nadelen	Als gemeente verbinden we ons aan een commerciële partij die de ontzorging regelt.

Onderwerp	<i>Organiseren webinars/infobijeenkomsten over energiebesparing</i>
Korte omschrijving	De gemeente organiseert samen met het Energiehuis Slim Wonen webinars/informatieavonden over energiebesparing. Dit kan gaan over een bepaalde maatregel zoals bijv. warmtepomp of isolatie, maar ook over financiering of waar je het beste mee kunt beginnen als je de eerste stappen gaat zetten.
Partners	Energiehuis Slim Wonen, Buurkracht, Platform Duurzaam
Opbrengst	Wij willen minimaal 2 webinars per jaar aan onze inwoners aanbieden.
Voordelen	Bewustwording, laagdrempelige manier om inwoners te informeren en inspireren

Nadelen	De sessie zelf leidt nog niet tot energiebesparing
----------------	--

Onderwerp	<i>Actie CV-ketel</i>
Korte omschrijving	CV-ketels zullen nog lange tijd in woningen blijven staan op weg naar aardgasvrij. In die tussenperiode kan al veel energie bespaard worden door anders instellen. Waterzijdig inregelen: bij het gros van de woningen is de cv-installatie niet optimaal ingesteld. Het instellen van de radiatoren heet 'waterzijdig inregelen'. Als dit gedaan is, stroomt door alle radiatoren precies de hoeveelheid warm water die nodig is om die ruimte optimaal te verwarmen. Hiermee wordt je woning comfortabeler en bespaar je energie. Zet de CV-ketel op 60 graden: Standaard staan CV-ketels vaak op 80 of 90 graden aanvoertemperatuur voor de verwarming. Een hoog-rendements ketel heeft een hoog rendement omdat hij "condenseert", maar een aanvoertemperatuur van 80 graden is vaak te warm, zodat de ketel juist niet goed condenseert en niet zijn hoge rendement dus niet. Door de aanvoertemperatuur te verlagen tot 60 graden, halen moderne ketels veel beter hun hogere rendement en bespaar je energie en gas, en dus kosten. Verder is dit ook een mooie manier (ook bij oudere niet-HR ketels) om te zien hoe geschikt een huis is voor lage temperatuur verwarming in de toekomst. Daarna kan gekeken worden of verder verlagen mogelijk is.
Partners	Energiehuis Slim Wonen, installatiebranche, Buurkracht?
Opbrengst	We willen minimaal 200 inwoners bereiken. De verwachte CO2 besparing hiervan is circa: 40.000 kg
Voordelen	Goedkope manier om veel energie te besparen, het is een tussenstap in de voorbereiding naar aardgasvrij
Nadelen	Het richt zich nog op fossiele technieken

Onderwerp	<i>Uitbreiden Buurtteams</i>
Korte omschrijving	Een buurtteam is voor buurtgenoten een laagdrempelige manier om betrokken te worden bij de energietransitie en ook een aanspreekpunt als ze vragen hebben. Er zijn op dit moment 3 buurtteams actief die interesse hebben om in hun buurt langdurig actief te blijven. Wij willen met Buurkracht onderzoeken of we dit aantal blijvende buurtteams kunnen uitbreiden zodat er in onze gemeente een netwerk ontstaat van buurtteams voor verduurzaming.
Partners	Buurkracht
Opbrengst	Wij willen, naast de 3 bestaande actieve teams, voor 2025 nog 3 langdurig actieve buurtteams in onze gemeente. Hiermee willen we minimaal 600 inwoners bereiken voor 2026. De verwachte CO2 besparing daarvan is circa 100.000 per jaar
Voordelen	Medebuurtgenoten kunnen mensen bereiken die wij als gemeente niet bereiken.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Groene zone voor besparingsmaatregelen</i>
Korte omschrijving	Op dit moment wordt er in de regio geïnventariseerd of een project als de Groene Zone kan worden opgezet voor besparingsmaatregelen. Hierbij moet gedacht worden aan het aanbieden van maatregelen zoals spouwmuurisolatie, dakisolatie enz.

Partners	Metropoolregio Eindhoven
Opbrengst	Dit project moet eerst verder uitgewerkt worden voordat een inschatting van het bereik en de verwachte CO2 besparing gemaakt kan worden.
Voordelen	Inwoners worden ontzorgd bij het verduurzamen van hun woningen. De uitvoerende partij wordt geregeld en
Nadelen	Maatregelen zoals isolatie zijn vaak maatwerk in tegenstelling tot zonnepanelen. Deze maatregelen zijn dus niet volgens een vast pakket aan te bieden zoals nu in de Groene Zone met zonnepanelen gebeurt. Daarnaast worden deze maatregelen na aanleg onderdeel van het onroerend goed, waardoor financiering ook niet op dezelfde manier kan gebeuren. Het project moet daarom eerst verder uitgewerkt worden om te kunnen beoordelen of het kans van slagen heeft.

Onderwerp	<i>Invoeren subsidieregeling voor 1 isolatiemaatregel</i>
Korte omschrijving	Op dit moment is er een landelijk subsidieregeling voor het nemen van isolerende maatregelen. Voorwaarde van deze regeling is dat je minimaal 2 maatregelen neemt. Mensen die al verduurzamingsstappen genomen en nog slechts 1 maatregel hoeven te nemen komen hierdoor niet in aanmerking voor deze subsidie.
Partners	
Opbrengst	Dit project moet eerst verder uitgewerkt worden voordat een inschatting van het bereik en de verwachte CO2 besparing gemaakt kan worden.
Voordelen	Inwoners worden gestimuleerd om te isoleren; ook als zij nog maar 1 maatregel hoeven te nemen.
Nadelen	Een regeling kan ook een remmende werking hebben. Mogelijk wordt er slechts 1 maatregel genomen waar er ook 2 mogelijk zijn. Dit moet bij een eventuele uitwerking van een regeling verder onderzocht worden.

1.1.2 Bedrijven en maatschappelijk vastgoed

1.1.2.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Pilot Bedrijventerrein de Spaarpot</i>
Korte omschrijving	Pilot waarbij met ondernemers op terrein onderzocht wordt waar hun verduurzamingsambities liggen. Vervolgens worden koppelingen gezocht en worden deze ambities gezamenlijk opgepakt.
Partners	VNO-NCW, Gemini
Opbrengst	Wij willen minimaal 20 bedrijven op het terrein bereiken. Daarvan verwachten we dat minimaal 10 bedrijven verduurzamingsstappen gaan zetten. De verwachte CO2 besparing wordt ingeschat nadat de gezamenlijke ambities uitgesproken zijn.

Onderwerp	<i>Energietoezicht bij informatieplichtige bedrijven</i>
Korte omschrijving	Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht inrichtingen om energie te besparen. Per 1 juli 2019 geldt ook een informatieplicht energiebesparing. Deze verplicht bedrijven en instellingen boven een bepaald energieverbruik uiterlijk 1 juli 2019 te rapporteren welke (erkende) energiebesparende maatregelen zij

	hebben getroffen. De informatie- en energiebesparingsplicht geldt voor inrichtingen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit en/of 25.000 m ³ aardgas (equivalent) per jaar verbruiken. De ODZOB stelt een themaplan Energie op waarin zij een prioritering maakt van te controleren bedrijven. Op basis hiervan worden jaarlijks een aantal bedrijven in onze gemeente op hun energiebesparingsplicht gecontroleerd.
Partners	ODZOB
Opbrengst	Wij voeren gemiddeld bij 5 bedrijven per jaar een volledige energiecontrole uit. De verwachte CO2 besparing hiervan is: 25.000 kg per gecontroleerd bedrijf (volledige energiecontrole)

Onderwerp	<i>Greendeal zorg</i>
Korte omschrijving	Met zorginstellingen sluiten we een zogenaamde Greendeal Zorg waarbij de zorginstellingen zelf aan de slag gaan met verduurzaming. Hierbij doen ze ruim meer dan alleen het wettelijke minimum. De gemeente is bij de deelnemende zorginstellingen terughoudend met toezicht op het thema energiebesparing.
Partners	Andere gemeenten (RES uitvoeringsproject)
Opbrengst	1 zorginstelling doet mee met de greendeal. De verwachte CO2 besparing hiervan is 40.000 kg

Onderwerp	<i>Milieubarometer aanbieden aan bedrijven</i>
Korte omschrijving	De gemeente biedt bedrijven toegang tot de Milieubarometer, een instrument waarmee bedrijven inzicht krijgen in hun milieuprestatie (CO2 en milieu-impact). Student(en) helpt bedrijven bij het invullen van de milieubarometer. Wanneer dit gekoppeld wordt aan een stageproject wordt hiermee ook maatschappelijk rendement gehaald.
Partners	Ondernemersverenigingen, Fontys of andere school, Stimular
Opbrengst	Wij verwachten dat per jaar 10-25 studenten meedoen aan dit project en dat zij circa 25 bedrijven per jaar bereiken. Door bedrijven inzicht te geven in hun CO2 uitstoot en milieu-impact verwachten wij dat zij stappen gaan zetten om CO2-uitstoot te reduceren. De verwachte CO2 besparing hiervan is 20.000 kg per jaar.

1.1.2.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Aanpak voor kantoren naar label C in 2023</i>
Korte omschrijving	Opzetten en uitvoeren van een communicatieaanpak om kantooreigenaren aan te sporen om voor 2023 hun kantoren naar minimaal label C te brengen (wettelijke verplichting). Hieraan koppelen we een greendeal: bedrijven die verder gaan dan label C krijgen een jaar langer om de benodigde stappen te zetten. Vanaf 2023 gaan we handhaving op label C bij kantoren die niet deelnemen aan de greendeal.
Partners	Andere gemeenten (RES uitvoeringsproject), ondernemersverenigingen
Opbrengst	We verwachten minimaal 20 kantoren te bereiken en verwachten dat de CO2 besparing hiervan circa 200.000 kg is
Voordelen	Bedrijven op tijd bewust maken van de wettelijke verplichting. Een greendeal is een zetje voor bedrijven om meteen verder te verduurzamen

Nadelen	Bedrijven kunnen precies dat doen dat wettelijk wordt gevraagd terwijl op termijn verdere stappen nodig zijn.
----------------	---

Onderwerp	<i>Intensiveren toezicht en handhaving energiebesparingsplicht</i>
Korte omschrijving	Naast het reguliere toezichtprogramma waarin energie bij een beperkt aantal milieucontroles van bedrijven wordt meegenomen, wordt extra ingezet op controles op de energiebesparingsplicht van bedrijven die nog veel energiebesparende maatregelen moeten treffen.
Partners	ODZOB, andere gemeenten (RES uitvoeringsproject)
Opbrengst	Wij verwachten per jaar 5 extra bedrijven te kunnen bezoeken. De verwachte CO2 besparing is 25.000 per bedrijf.
Voordelen	Er is een werkwijze ontwikkeld die werkt, meer bewustwording bij bedrijven, kan het effect van andere stimulerende projecten versterken zoals greendeals.
Nadelen	Je wijst met het vingertje naar bedrijven

Onderwerp	<i>Onderzoeken en evt. benutten mogelijkheden omgevingswet om strengere besparingseisen op te leggen</i>
Korte omschrijving	Uitgezocht wordt welke mogelijkheden de omgevingswet biedt om duurzaamheidsdoelen te realiseren. Mochten dit goede mogelijkheden opleveren dan worden deze mogelijkheden opgenomen via de omgevingswet.
Partners	ODZOB, Informatiepunt Omgevingswet
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing is pas na het onderzoek naar de mogelijkheden inzichtelijk te maken.
Voordelen	Door het opleggen van eisen zijn we niet afhankelijk van bereidwilligheid tot uitvoeren
Nadelen	Bedrijven die verplicht zijn maatregelen te treffen zullen vaak alleen het verplichte doen, terwijl bedrijven die vrijwillig aan de slag gaan met verduurzaming wellicht meer genegen zijn verder te gaan dan alleen het verplichte.

Onderwerp	<i>Verder uitrollen pilot verduurzaming bedrijventerrein / green deal bedrijven</i>
Korte omschrijving	De ervaring met de pilot op de Spaarpot met het verduurzamen van het bedrijventerrein verder uitrollen naar andere bedrijventerreinen.
Partners	VNO-NCW, ondernemersverenigingen, andere gemeenten (via een eventueel RES uitvoeringsproject)
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing pas inzichtelijk te maken na afronding pilot
Voordelen	Enthousiasme onder bedrijven, men gaat daarmee aan de slag wat aanspreekt, vergroten samenwerking op bedrijventerreinen.
Nadelen	Het is een open project wat vooral gestuurd wordt door de ondernemers op het bedrijventerrein. Hierdoor is op voorhand nog niet duidelijk wat eruit gaat komen.

Onderwerp	<i>Onderzoek naar mogelijkheden om ondernemersfonds op te zetten om zo verduurzaming te financieren</i>
Korte omschrijving	Naar voorbeeld van gemeente Helmond onderzoeken in hoeverre ondernemers van een bedrijventerrein (of een ander ondernemerscollectief) een afdracht in

	een fonds kunnen doen waarmee gezamenlijk verduurzaming van het bedrijventerrein wordt aangepakt.
Partners	Andere gemeenten (via een eventueel RES uitvoeringsproject), ondernemersverenigingen
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing ondernemersfonds pas inzichtelijk na afronding onderzoek
Voordelen	Met een ondernemersfonds wordt financiering geborgd voor het treffen van collectieve maatregelen
Nadelen	Zijn bedrijven bereid om hiervoor een afdracht te doen

Onderwerp	<i>Opzetten subsidieregeling verduurzaming verenigingsgebouwen</i>
Korte omschrijving	Er is een landelijke subsidieregeling voor het verduurzamen van sportaccommodaties (BOSA). Verenigingen met een eigen gebouw die geen sportfunctie hebben, zoals de scouting kunnen hier echter geen gebruik van maken. Een gemeentelijke subsidieregeling vergemakkelijkt de financiering van verduurzamingsadvies en verduurzaming voor deze verenigingen.
Partners	
Opbrengst	Verduurzaming van 5 verenigingsgebouwen. De verwachte CO2 besparing hiervan is 10.000 kg
Voordelen	Hierdoor krijgen de verenigingen die nu buiten de boot vallen van de BOSA meer mogelijkheden om te verduurzamen.
Nadelen	Het bereik van een dergelijke regeling is beperkt; slechts een beperkt aantal verenigingen zal hiervoor in aanmerking komen.

1.1.3 Mobiliteit en openbare ruimte

1.1.3.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Plaatsen publieke laadpalen</i>
Korte omschrijving	Inwoners die niet op eigen terrein hun elektrische auto op kunnen laden, kunnen een publieke laadpaal aanvragen
Partners	Vattenfall, provincie, andere gemeenten
Opbrengst	Wij willen circa 450 publieke laadpunten laten plaatsen in de periode t/m 2025?

Onderwerp	<i>Strategische visie laadpalen</i>
Korte omschrijving	In de visie worden laadpalen gepland op plekken waar op basis van buurtkenmerken grotere aantallen elektrische rijders worden verwacht. In de visie wordt beleid ontwikkeld voor laadinfrastructuur voor personenvervoer, logistiek, vrachtvervoer en doelgroepenvervoer.
Partners	Vattenfall, provincie, andere gemeenten
Opbrengst	De visie ziet toe op het plaatsen van circa 450 laadpalen (zie punt hierboven)

Onderwerp	<i>Verslimmen en verleden openbare verlichting</i>
Korte omschrijving	Oude armaturen worden vervangen door LED en daar waar dit meerwaarde heeft wordt slimme verlichting toegepast

Partners	
Opbrengst	50% energiebesparing in 2030 ten opzichte van 2013, waarbij voor 2025 een energiebesparing van 38% wordt gerealiseerd. In de periode tot 2026 worden circa 3.600 armaturen verled. Verwachte CO2 besparing: 175.000 kg per jaar.

1.1.3.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	Onderzoeken en opzetten deelautoproject gekoppeld aan gebruik voor zakelijk verkeer gemeente
Korte omschrijving	De gemeente onderzoekt wat de mogelijkheden zijn voor het opzetten van een deelautoproject. Indien er mogelijkheden zijn wordt er een aanbesteding voor elektrisch vervoer voor dienstreizen medewerkers gedaan. Dit vervoer kan ook aangeboden worden voor inwoners. Buiten kantooruren is deze beschikbaar als deelauto voor inwoners.
Partners	Duurzaam bouwen adviseur, Dommelvallei gemeenten
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing deelautoproject pas inzichtelijk na afronding onderzoek
Voordelen	Bewustwording van elektrisch rijden, inwoners en medewerkers kunnen laagdrempelig kennis maken met elektrisch rijden wat een aanzet kan zijn om in de toekomst een eigen auto te vervangen voor elektrisch, kosten delen, inwoners maken laagdrempelig kennis met het fenomeen deelauto en deelauto's vormen een alternatief voor een tweede auto.
Nadelen	Alleen buiten kantooruren beschikbaar voor inwoners

1.1.4 Nieuwbouw

1.1.4.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	GRP 8 bij nieuwbouw
Korte omschrijving	Als de gemeente een overeenkomst sluit met een derde partij over nieuw te bouwen woningen is onderdeel van de overeenkomst dat bouwers minimaal een GPR van 8 moeten halen per onderdeel (energie en milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit, toekomstwaarde)
Partners	W/E adviseurs
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: nog te bepalen

Onderwerp	Duurzaamheidsgesprek bij nieuwbouwwoning
Korte omschrijving	Gratis adviesgesprek voor inwoners en hun architect als zij een nieuwbouwwoning gaan bouwen
Partners	W/E adviseurs
Opbrengst	Theoretische CO2 besparing van 4.340 kg CO2 per jaar

Onderwerp	Tiny House pilot op Luchen
Korte	In Luchen wordt een aantal kleine zelfvoorzienende huisjes gerealiseerd. Indien

omschrijving	deze woonvorm in de gemeente succesvol blijkt, kan deze in de toekomst vaker overwogen worden.
Partners	Huiz&
Opbrengst	15 tiny houses in Luchen Verwachte CO2 besparing: nog niet bekend

1.1.4.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Stimuleringsregeling vergaande verduurzaming bij nieuwbouw</i>
Korte omschrijving	Op dit moment geldt er een GPR 8 verplichting voor nieuwbouw. Door wijzigingen in het bouwbesluit is het verplichte basisniveau op het gebied van energie zo hoog dat het de vraag is of op dat punt GPR 8 nog een toegevoegde waarde heeft. Daarnaast is een verplichte GPR 8 score juridisch niet afdwingbaar. Onderzocht moet worden hoe wij op een uitvoerbare manier vergaande verduurzaming bij nieuwbouw kunnen stimuleren.
Partners	
Opbrengst	Tijdens onderzoek wordt CO2 besparing van een mogelijke regeling in beeld gebracht
Voordelen	De huidige regeling is niet afdwingbaar, waardoor GPR 8 vaak niet toegepast wordt. Met een nieuwe regeling verwachten we CO2 besparing te kunnen vergroten
Nadelen	De huidige regeling kan vrijwel kostenneutraal uitgevoerd worden. Bij een mogelijke nieuwe regeling zal dit waarschijnlijk niet het geval zijn.

Onderwerp	<i>Uitbreiden en vergroten bereik duurzaamheidsgesprek</i>
Korte omschrijving	Kavelkopers krijgen een gratis duurzaam bouwen gesprek aangeboden waarin ze geadviseerd worden over de mogelijkheden tot een duurzaam ontwerp. De duurzaam bouwen adviseur neemt later in het traject contact op om een follow-up advies aan te bieden, om de mogelijkheid te bieden om verder in het traject nogmaals te klankborden met de duurzaam bouwen adviseur.
Partners	Duurzaam bouwen adviseur
Opbrengst	Theoretische CO2 besparing van circa 4.000 kg CO2 per jaar
Voordelen	In een tweede gesprek kan men advies krijgen over nieuwe hobbels waar men tegenaan loopt, om de kans groter te maken dat duurzame maatregelen daadwerkelijk worden gerealiseerd.
Nadelen	Er is geen verplichting het advies op te volgen.

Onderwerp	<i>Duurzaamheidsgesprek bij nieuwbouw bedrijf / vereniging</i>
Korte omschrijving	Een bedrijf of vereniging die nieuwbouw gaat realiseren krijgt een gratis duurzaam bouwen gesprek aangeboden. Dit gesprek richt zich erop om duurzaam bouwen vroegtijdig mee te nemen in het ontwerp van het nieuwe pand.
Partners	Duurzaam bouwen adviseur
Opbrengst	Theoretische CO2 besparing van circa 4.000 kg CO2 per jaar
Voordelen	Bewustwording van de mogelijkheden van duurzaam bouwen, duurzaam bouwen vroegtijdig meenemen in het ontwerp.
Nadelen	De initiatiefnemer hoeft de adviezen niet over te nemen.

Onderwerp	<i>Mogelijkheden onderzoeken en benutten om binnen omgevingswet strengere duurzaamheidseisen op te nemen voor nieuwbouw</i>
Korte omschrijving	Nagaan waar de kansen zijn om strengere duurzaamheidseisen te stellen en deze kansen benutten.
Partners	ODZOB, eventueel andere gemeenten
Opbrengst	Tijdens onderzoek wordt CO2 besparing van mogelijke strengere eisen in beeld gebracht
Voordelen	Er zijn nu nog geen mogelijkheden om strengere eisen te stellen, de omgevingswet biedt die mogelijkheid wel.
Nadelen	

1.1.5 Eigen vastgoed

1.1.5.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Maatwerkadviezen gemeentelijke gebouwen</i>
Korte omschrijving	Van alle gemeentelijke gebouwen is in beeld gebracht welke energiebesparende maatregelen mogelijk zijn, wat de kosten zijn en hoeveel CO2 hiermee bespaard wordt.
Partners	
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 0 kg; Besparing komt voort uit de acties die op de adviezen volgen

Onderwerp	<i>Stimuleren duurzame mobiliteit</i>
Korte omschrijving	De gemeente stimuleert duurzame mobiliteit door aan medewerkers leenfietsen en NS-kaarten aan te bieden voor hun dienstreizen.
Partners	
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: nog te bepalen

Onderwerp	<i>Interne taskforce duurzaamheid</i>
Korte omschrijving	Om ervoor te zorgen dat duurzaamheid meer integraal wordt meegenomen in beleid, projecten en activiteiten komen medewerkers van verschillende clusters periodiek bij elkaar voor inspiratie en afstemming. Hiermee willen we stimuleren dat medewerkers in hun dagelijkse werkzaamheden duurzaamheid in hun keuzes meenemen en dat de duurzaamheidsparagraaf in raadsvoorstellen beter wordt gebruikt. De leden van de interne taskforce zouden een rol kunnen hebben als vraagbaak in de organisatie. (on hold in verband met Corona)
Partners	
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 0 kg, leidt indirect tot CO2 reductie

1.1.5.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Opstellen duurzaam MJOP</i>
Korte omschrijving	Voor het eigen vastgoed maken we een duurzaam MJOP. Hierbij maken we gebruik van de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed, die een route vormt naar aardgasvrij vastgoed en een CO2 reductie van 95%. Ten opzichte van een traditioneel meerjaren onderhoudsplan (MJOP) bevat een duurzaam meerjaren onderhoudsplan ook verbetermaatregelen ten aanzien van energieprestatie en binnenmilieu. (Plan wordt apart naar de raad gebracht)
Partners	Andere gemeenten (RES uitvoeringsproject)
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 0 kg; uit duurzaam MJOP wordt duidelijk hoeveel CO2 we kunnen gaan besparen
Voordelen	De verbetermaatregelen worden gekoppeld aan het op geplande onderhoud in het MJOP, waardoor het juiste moment bepaald wordt om een maatregel door te voeren.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Versnelling verduurzamen gemeentelijke gebouwen</i>
Korte omschrijving	De gemeente zet extra geld in voor het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen waardoor het tempo van verduurzaming wordt vergroot.
Partners	
Opbrengst	Het versneld verduurzamen van minimaal 1 gebouw per jaar. CO ₂ besparing verschilt per gebouw. Gemiddeld wordt uitgegaan van een besparing van circa 10.000 kg.
Voordelen	De gemeente geeft het goede voorbeeld in de transitie naar aardgasvrij.
Nadelen	Extra middelen en uitvoeringscapaciteit nodig

Onderwerp	<i>Besparen door energiemangement gemeentelijke gebouwen / verdere inrichting E-sight</i>
Korte omschrijving	De gemeente maakt gebruik van een energiemangement systeem. Door meer tijd te besteden aan het inrichten van standaard rapportages, alarmen en door het analyseren van de data kunnen meer besparingsmogelijkheden worden gesignaleerd. Ook kan de voortgang van de verduurzaming van het vastgoed worden gemonitord.
Partners	ODZOB, E-sight
Opbrengst	Is afhankelijk van de nog te onderzoeken mogelijkheden; CO2 besparing van verdere inrichting wordt dan in beeld gebracht
Voordelen	Inzicht in het verbruik, eenvoudige signalering van energiebesparingsmogelijkheden
Nadelen	

1.2 Duurzame opwek

1.2.1 Zon

1.2.1.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Faciliteren zonnepark uit 1ste tranche beleidsvisie zonneparken en windmolens</i>
Korte omschrijving	In beleid hebben wij voorwaarden vastgelegd waarbinnen zonneparken in onze gemeente toegestaan kunnen worden. Eind 2020 is een tranche opengesteld. 1 aanvraag voor een zonnepark is in principe akkoord en kan vergunning aanvragen.
Partners	
Opbrengst	Verwachte opbrengst duurzame stroom: 11.783.000 kWh per jaar CO2 besparing: 5.300.000 kg

Onderwerp	<i>Pilot zonnepark Broekstraat</i>
Korte omschrijving	Initiatiefnemer wil een zonnepark van circa 13 ha oprichten op de Broekstraat
Partners	
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 5.800.000 kg

Onderwerp	<i>Stimuleringslening duurzaamheid</i>
Korte omschrijving	Particuliere woningeigenaren kunnen tegen een rente van 2,1% geld lenen om hun woning te verduurzamen. Deze lening wordt voornamelijk gebruikt om zonnepanelen aan te schaffen
Partners	SVN
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 380.000 kg

Onderwerp	<i>Groene Zone</i>
Korte omschrijving	Regionaal project waarbij inwoners zonnepanelen kunnen aanschaffen bij een door de gemeente geselecteerd bedrijf via een lening bij de gemeente. Doel is om op deze manier inwoners te ontzorgen
Partners	
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 200.000 kg

Onderwerp	<i>Schooldakrevolutie</i>
Korte omschrijving	Deze stichting ondersteunt schoolbesturen met het maken van een business case voor zonnepanelen op schooldaken. De gemeente ondersteunt om dit initiatief onder de aandacht te brengen bij scholen en om tot resultaat te komen. (on hold vanwege Corona)
Partners	Schooldakrevolutie
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing is afhankelijk van het aantal scholen dat hieraan meedoet.

Onderwerp	<i>Collectieve zonne-installatie sporthal de Coevering</i>
Korte omschrijving	De gemeente stelt het dak van Sporthal de Coevering ter beschikking aan de energie coöperatie om daarop een collectieve zonne-installatie te realiseren. Inwoners die in de buurt van de collectieve installatie wonen (binnen de postcodevoos) kunnen – in plaats van energie op te wekken op eigen dak of grond – aansluiten bij het gezamenlijk project in de buurt (met gebruik van de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking).

Partners	Morgen Groene Energie
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 70.000 kg

Onderwerp	<i>Nabellen van bedrijven die SDE hebben aangevraagd maar niet uitgevoerd hebben</i>
Korte omschrijving	In de praktijk gebeurt het dat partijen SDE subsidie voor duurzame opwekking toegekend hebben gekregen, maar vervolgens hun project (nog) niet realiseren. Het is natuurlijk zonde om SDE toekenningen niet te benutten. De gemeente belt deze bedrijven na om na te gaan of er nog obstakels zijn en of de gemeente daarin nog iets kan betekenen, om zo realisatie te bevorderen.
Partners	RVO en provincie
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 0 kg; Besparing komt voort uit de acties die hierop volgen

1.2.1.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Organiseren webinar / lezing zon op dak</i>
Korte omschrijving	In samenwerking met het Energiehuis organiseren we een webinar over zon op dak om mensen op weg te helpen met praktische zaken, financiering (o.a. Groene Zone, Stimuleringslening duurzaamheid), hoe organiseer je het, etc.,
Partners	Energiehuis Slim Wonen
Opbrengst	Het geven van minimaal 1 lezing per jaar. Verwachte CO2 besparing: 0 kg; Besparing komt voort uit de acties die hierop volgen
Voordelen	Eenvoudig te organiseren
Nadelen	

Onderwerp	<i>Faciliteren en oplossen van de knelpunten zon op dak bedrijven</i>
Korte omschrijving	Bedrijven ondersteunen daar waar zij tegen knelpunten aanlopen. Bijvoorbeeld door stagiaires in te zetten om bedrijven te bezoeken om te achterhalen welke daken niet gebruikt worden en waarom niet. Waar mogelijk faciliteren bij het oplossen van knelpunten.
Partners	Ondernemersverenigingen
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: afhankelijk van het aantal bedrijven dat we kunnen faciliteren
Voordelen	Laagdrempelige manier om ondernemers te ondersteunen
Nadelen	

Onderwerp	<i>Inhuren adviseur die bedrijven helpt met opzetten en rondkrijgen businesscase voor zon op dak</i>
Korte omschrijving	Zon op dak bij bedrijven blijft achter vergeleken met woningen, terwijl daar vaak juist grotere daken beschikbaar zijn. Een adviseur helpt bedrijven om de business case en financiering in beeld te brengen voor zon op dak. Ook adviseert deze bij andere hobbels.
Partners	Adviseur, VNO-NCW
Opbrengst	Wij verwachten minimaal 15 bedrijven te bereiken. Verwachte CO2 besparing:

	afhankelijk van het aantal bedrijven dat we kunnen faciliteren.
Voordelen	Een laagdrempelige manier om bedrijven een steuntje in de rug te bieden
Nadelen	

Onderwerp	<i>Opzetten subsidieregeling voor innovatieve oplossingen transportschaarste</i>
Korte omschrijving	Mogelijkheid onderzoeken om subsidie op te zetten om het rendabel te maken om toch grootschalige zon op dak of zonnenvelden te kunnen ontwikkelen. Ook als die niet op reguliere wijze op het net kunnen worden aangesloten.
Partners	
Opbrengst	Wij verwachten minimaal 2 initiatieven te kunnen subsidiëren en het hiermee mogelijk maken van 2 initiatieven voor duurzame opwek die anders niet door konden gaan vanwege aansluitproblemen.
Voordelen	Zo wordt het ook als er geen mogelijkheden zijn om direct op het net aan te sluiten misschien mogelijk zonnenvelden te realiseren
Nadelen	Het is de vraag of dit een taak van de gemeente is.

Onderwerp	<i>Opnemen verplichting zonnepanelen op dak m.b.v. omgevingswet</i>
Korte omschrijving	In het BBL komt nieuwe regelgeving over het duurzaam gebruik van daken voor zonnepanelen of klimaatadaptieve maatregelen. Deze gaat naar verwachting in per 1 jan 2022. Hiermee kunnen zonnepanelen of een groen dak worden verplicht op bedrijfsdaken: - In het omgevingsplan kan bevoegd gezag maatwerkregels opstellen voor nieuwbouw die niet al onder de energieprestatie eisen valt. - Het bevoegd gezag kan maatwerkvoorschriften opleggen bij bestaande bouw, waar dat proportioneel is (moet gemotiveerd worden) In beide gevallen gaat het om industrie functies en overige gebruiksfuncties.
Partners	ODZOB
Opbrengst	Uit voorafgaand onderzoek zal blijken wat de mogelijkheden zijn en wat dit aan CO ₂ besparing op kan leveren
Voordelen	Door verplichtend karakter kunnen we meer meters maken
Nadelen	Mogelijke discussie over proportionaliteit.

Onderwerp	<i>Verder opzetten collectieve zonne-installatie projecten</i>
Korte omschrijving	De gemeente stimuleert collectieve zonne-installatie projecten. Bijvoorbeeld door daken van maatschappelijk vastgoed ter beschikking te stellen of andere vastgoedeigenaren (zoals bedrijven) te stimuleren hun dak ter beschikking te stellen of VvE's te helpen.
Partners	Morgen Groene Energie
Opbrengst	Wij verwachten minimaal 2 extra collectieve projecten. Verwachte CO ₂ besparing: gemiddeld circa 50.000 kg per project
Voordelen	Inwoners die niet op eigen dak zonnepanelen willen of kunnen leggen, kunnen toch hun energie duurzaam opwekken.
Nadelen	Mensen kunnen een collectieve installatie als excuus gebruiken om geen zonnepanelen op hun eigen dak te realiseren, terwijl we juist zoveel mogelijk potentie van zon op dak moeten benutten.

Onderwerp	<i>Openstellen nieuwe tranche beleidsvisie zonneparken en windmolens</i>
Korte omschrijving	In beleid hebben wij voorwaarden vastgelegd waarbinnen zonneparken in onze gemeente toegestaan kunnen worden. De gemeente kan tranches van een bepaald aantal ha openstellen. Initiatiefnemers kunnen in een tranche een initiatief voor een zonnepark indienen. De gemeente selecteert van de initiatieven die aan de randvoorwaarden voldoen, de beste initiatieven. Die worden uitgenodigd om een vergunningaanvraag in te dienen.
Partners	
Opbrengst	Verwachte opbrengst duurzame stroom: circa 835 MW per jaar per ha park CO2 besparing: circa 375.000 kg per ha park
Voordelen	Inwoners die niet op eigen dak zonnepanelen willen of kunnen leggen, kunnen toch hun energie duurzaam opwekken.
Nadelen	Mensen kunnen een collectieve installatie als excuus gebruiken om geen zonnepanelen op hun eigen dak te realiseren, terwijl we juist zoveel mogelijk potentie van zon op dak moeten benutten.

Onderwerp	<i>Pilot zon op parkeerplaats</i>
Korte omschrijving	Met deze pilot willen we onderzoeken of het haalbaar is om duurzame energie op een parkeerplaats op te wekken.
Partners	
Opbrengst	Verwachte opbrengst duurzame stroom: circa 835 MW per jaar per ha park CO2 besparing: circa 375.000 kg per ha park
Voordelen	De grootschalige opwek van duurzame elektriciteit vraagt om ruimte en inpassing in het landschap. Juist die ruimte is in Nederland schaars. De opwekking van zonnestroom boven parkeerruimtes is een slimme manier van meervoudig ruimtegebruik.
Nadelen	Transportschaarste kan invloed hebben op de aansluitingsmogelijkheden van een eventueel project

1.2.2 Wind

1.2.2.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Regionale verkenning wind</i>
Korte omschrijving	In de RES wordt grootschalige opwek langs snelwegen als een mogelijkheid geschetst. De verwachting is dat in onze gemeente realisatie voor 2030 niet mogelijk zal zijn. Met andere gemeenten aan de A67 gaan we echter verder verkennen of er op termijn wel mogelijkheden zijn.
Partners	Gemeenten langs A67, Provincie
Opbrengst	Voor 2026 willen we duidelijker hebben of windmolens na 2030 realiseerbaar zijn in de gemeente Geldrop-Mierlo. Verwachte CO2 besparing: 0 kg, dit is een stap op weg naar meer reductie.

1.3 Warmtetransitie

1.3.1.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Transitievisie Warmte</i>
Korte omschrijving	De gemeente werkt met veel andere partijen samen om een eerste inschatting te maken welke warmtebronnen er mogelijk in de plaats van aardgas kunnen komen. Ook maken we een planning van de buurten waarmee we starten en welke pas later zijn. Dit komt allemaal te staan in de Transitie Visie Warmte die voor 2022 af moet zijn.
Partners	O.a. Woningcorporaties, waterschappen, SHGM, ondernemersverenigingen, platform duurzaam, senioren belangen, jongenraad
Opbrengst	Verwachte CO2 besparing: 0 kg, dit is een stap op weg naar meer reductie.

1.3.1.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Wijkontwikkelingsplan voor koploperbuurten</i>
Korte omschrijving	In de Transitie Visie Warmte worden wijken of buurten geselecteerd die als eerste aan de slag gaan met hun buurt aardgasvrij maken. Met elk van de koploperbuurten maken we samen een wijkontwikkelingsplan.
Partners	Nader te bepalen bureau
Opbrengst	Minimaal 2 wijkontwikkelingsplannen voor 2030. Verwachte CO2 besparing: 0 kg, dit is een stap op weg naar meer reductie.
Voordelen	Schept duidelijkheid voor inwoners, een gedragen plan
Nadelen	Buurten die als eerste starten kunnen zich proefkonijn voelen.

Onderwerp	<i>Uitvoeren wijkontwikkelingsplan om aardgasvrij te worden</i>
Korte omschrijving	De gemeente ondersteunt de koploperbuurten bij het verduurzamen van de wijk/buurt naar aardgasvrij, uit het wijkontwikkelingsplan zal blijken welke ondersteuning nodig is.
Partners	Nader te bepalen bureau, Energiehuis
Opbrengst	Uit wijkontwikkelingsplan zal blijken wat dit aan CO ₂ besparing op kan leveren.
Voordelen	Bewoners worden naar behoefte geholpen zodat er succesverhalen komen over de eerste buurten die op weg gaan naar aardgasvrij.
Nadelen	Buurten die als eerste starten kunnen zich proefkonijn voelen.

Onderwerp	<i>Onderzoek collectieve duurzame verwarming</i>
Korte omschrijving	In enkele buurten is een collectieve duurzame verwarming naast individuele oplossingen een mogelijk alternatief voor aardgas. Middels haalbaarheidsonderzoek moet uitgezocht worden in hoeverre een collectief systeem haalbaar is in deze buurten.
Partners	Nader te bepalen bureau
Opbrengst	Voor 2024 duidelijkheid over de mogelijkheden van collectieve duurzame verwarming voor 4 buurten. Verwachte CO2 besparing: 0 kg, dit is een stap op

	weg naar meer reductie.
Voordelen	Inwoners krijgen duidelijkheid, zodat men hierop kan anticiperen bij de te nemen stappen op weg naar een aardgasvrije woning
Nadelen	

Onderwerp	<i>Aanbieden adviezen voor gasloos worden</i>
Korte omschrijving	De gemeente biedt eigenaren van woningen/panden die hun woning/pand gaan aanpakken naar aardgasvrij een advies aan over hoe deze aardgasvrij kan worden.
Partners	Nader te bepalen bureau, Energiehuis
Opbrengst	Wij willen minimaal 200 adviezen per jaar aanbieden. Verwachte CO2 besparing: 0 kg; Besparing komt voort uit de acties die hierop volgen
Voordelen	Veel woningen/panden zullen uniek zijn, een advies op maat geeft eigenaren een stappenplan van welke maatregelen te nemen.
Nadelen	

2 Circulaire economie

2.1 Circulair aanbesteden

2.1.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Bij inkoopstrategieën duurzaamheid meenemen</i>
Korte omschrijving	Zowel bij de verkorte als bij de uitgebreide inkoopstrategie moet aangegeven worden hoe duurzaamheid deel uitmaakt van het inkooptraject. Daarnaast wordt jaarlijks aan de hand van de inkoopplanning (de trajecten waarbij BIZOB is betrokken) bekeken welke inkooptrajecten zich in het bijzonder lenen voor extra aandacht voor duurzaamheid. Bij deze trajecten wordt in ieder geval een medewerker duurzaamheid betrokken.
Partners	BIZOB
Opbrengst	Bij alle inkoopstrategieën wordt indien mogelijk duurzaamheid meegenomen. De opbrengst is afhankelijk van de aanbesteding.

Onderwerp	<i>Duurzaamheid meenemen in eisen en gunningscriteria bij aanbestedingen</i>
Korte omschrijving	Bij aanbestedingen waar het thema circulariteit relevant is, vertalen we circulariteit in eisen en/of gunningscriteria.
Partners	BIZOB
Opbrengst	Per jaar wordt gekozen waar het relevant is om duurzaamheid mee te nemen. De opbrengst is afhankelijk van de aanbesteding.

Onderwerp	<i>Pilot circulair en duurzaam herinrichten weg en vervolgens positieve punten verder invoeren bij al het wegbeheer</i>
Korte omschrijving	We hebben een studie uitgevoerd naar het ontwerp en de vormgeving van de Dwarsstraat, gericht op zoveel mogelijk circulair en klimaatneutraal. De resultaten worden verwerkt in het ontwerp en de aanbesteding. De pilot zal bij succes model staan voor reconstructies en aanleg van andere wegen in de gemeente.
Partners	
Opbrengst	Bij Dwarsstraat verwachte CO2 besparing: 129.000 kg; verwachte besparing primaire grondstoffen: 1.024.000 kg; verwachte besparing afval: 1.841.000 kg

2.1.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Inhuur expertise op circulariteit voor concrete aanbestedingen</i>
Korte omschrijving	Om circulariteit goed mee te nemen in aanbestedingen is kennis van de mogelijkheden op de markt nodig en kennis van hoe dit te vertalen naar criteria zoals een Milieu Kosten Indicator (MKI). Daarom huurt de gemeente bij een selectie van aanbestedingen expertise in om circulariteit goed mee te nemen.
Partners	Nader te bepalen adviseurs
Opbrengst	Het betrekken van expertise bij circa 4 aanbestedingen per jaar. Verwachte CO2, primaire grondstoffen en afval besparing is afhankelijk van de aanbesteding

Voordelen	We krijgen hiermee voorbeelden om de werkwijze toe te passen op andere aanbestedingen; hiermee kunnen we beschikken over specialistische kennis die we zelf niet in huis hebben, waardoor we bij aanbestedingen meer kunnen realiseren op het gebied van circulariteit. Ook kunnen we zo beter inspelen op ontwikkelingen in de markt.
Nadelen	Of de kosten van inhuur opwegen tegen de meerwaarde in het aanbestedingstraject kan per project verschillen. Dit is niet altijd goed vooraf in te schatten.

Onderwerp	<i>Relevante eigen inkooptrajecten aanwijzen voor extra aandacht duurzaamheid</i>
Korte omschrijving	Jaarlijks aan de hand van de activiteitenplanning (inkooptrajecten waarbij BIZOB niet is betrokken) nagaan welke inkooptrajecten zich in het bijzonder lenen voor extra aandacht voor duurzaamheid. Bij deze trajecten wordt in ieder geval een medewerker duurzaamheid betrokken.
Partners	
Opbrengst	Het aanwijzen van minimaal 2 inkooptrajecten per jaar. Verwachte CO2, primaire grondstoffen en afval besparing is afhankelijk van de aanbesteding
Voordelen	Bij werken is op het thema circulariteit nog veel winst te halen
Nadelen	

2.2 Afval

2.2.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Diftar</i>
Korte omschrijving	Bij het huishoudelijk afval werkt de gemeente met een systeem van tariefdifferentiatie (Diftar). De afvalstoffenheffing bestaat uit een vast en een variabel tarief. Een huishouden betaalt per keer dat de restafval- of GFT-container wordt geleegd. Bovendien is het tarief voor restafval hoger dan voor GFT. Zo stimuleren we dat inwoners minder afval produceren en hun afval scheiden.
Partners	Cure-Afvalbeheer
Opbrengst	In 2018: scheidingsrendement van 71%. In 2020 als gevolg van corona scheidingsrendement van 67% (meer thuiswerken, meer huishoudelijk restafval).

Onderwerp	<i>E-waste race</i>
Korte omschrijving	De E-waste Race is een wedstrijd tussen scholen in een regio om zoveel mogelijk elektronisch afval bij mensen uit de buurt op te halen. In Geldrop-Mierlo doen scholen mee.
Partners	E-waste race, Cure
Opbrengst	14.017 kg gemiddeld ingezameld per race 20.185 kg bespaarde CO2 uitstoot per race In 2021 hebben twee scholen uit Geldrop-Mierlo meegedaan. Vanwege corona is het wedstrijdelement achterwege gelaten. Beide scholen hebben ca 780 kg ewaste ingezameld.

Onderwerp	<i>Textiel race</i>
Korte omschrijving	De Textiel Race is een wedstrijd tussen scholen in een regio om zoveel mogelijk kleren bij mensen uit de buurt op te halen. In Geldrop-Mierlo doen scholen mee.
Partners	E-waste race, Cure
Opbrengst	Organiseren van 1 race per jaar. In 2022 wordt de race voor het eerst georganiseerd. Daarna is te bepalen wat de opbrengsten zullen zijn.

Onderwerp	<i>Ja-Ja sticker (minder papierafval)</i>
Korte omschrijving	Als de afvalstoffenverordening geactualiseerd is (naar verwachting in 2021/2022) gaan we gebruik maken van JA – JA stickers in onze gemeente in plaats van de bestaande NEE – NEE stickers. Het doel van de JA – JA sticker is om de hoeveelheid oud-papier terug te dringen. Als huishoudens geen sticker op de brievenbus plakken, ontvangen ze geen reclame en geen huis-aan-huis bladen. Ze moeten het met een sticker aangeven als ze wel wat willen ontvangen. Om de invoering van de sticker mogelijk te maken moet de Afvalstoffenverordening worden aangepast. In 2021 zal een voorstel daartoe aan de raad worden voorgelegd.
Partners	
Opbrengst	Hoeveelheid oud papier wordt terug gedrongen. Verwacht wordt 30% minder oud papier.

Onderwerp	<i>Afvalcoaches</i>
Korte omschrijving	Het opleiden en inzetten van afvalcoaches. Het gaat met name om verbeteren van het aanbieden van PBD dat nu vaak op de verkeerde dagen wordt aangeboden.
Partners	
Opbrengst	Voor 2023 willen wij een circa 5 afvalcoaches opleiden. Hierdoor verwachten we het zwerfafval te verminderen en afvalscheiding te verbeteren.

Onderwerp	<i>Slimme prullenbakken</i>
Korte omschrijving	Het plaatsen van “slimme” prullenbakken in de centra. De vullingsgraad wordt daarbij gemeten en er komt een signaal wanneer de bakken geleegd moeten worden.
Partners	
Opbrengst	Dit heeft als voordeel dat er geen volle prullenbakken meer voorkomen (gaat zwerfafval tegen) en het is kostenbesparend vanwege efficiëntere lediging. De CO ₂ die hiermee in kaart gebracht kan worden moet nog bepaald worden.

Onderwerp	<i>Onderzoeken van mogelijkheden nascheiding</i>
Korte omschrijving	In samenwerking met 6 andere Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant heeft een marktverkenning plaatsgevonden naar de mogelijkheden om in Brabant een nascheidingsinstallatie te realiseren. Hierdoor wordt de nascheidingscapaciteit verhoogd en wordt de transportafstand minder (minder CO ₂). De raden van de deelnemende gemeenten zijn inmiddels hierover geïnformeerd. Om ook andere gemeenten hiervoor te interesseren wordt in 2021

	een Brabants Afval Congres georganiseerd. Indien de raden instemmen zal in 2021 de aanbesteding opgestart worden. Het streven is om de nascheidingsinstallatie na afloop van het huidige verbrandingscontract operationeel te hebben (vanaf 2028). Voorwaarde is dat gebruik wordt gemaakt van bewezen technieken, de gemeenten geen (financieel) risico lopen en er voldoende (rest)afval wordt aangeboden.
Partners	Gemeenten, provincie en marktpartijen
Opbrengst	Minder verbranden van grondstoffen; meer mogelijkheden voor circulair hergebruik van materialen

Onderwerp	<i>Faciliteren van inwoners bij het opruimen van zwerfafval</i>
Korte omschrijving	In de gemeente wordt door verschillende vrijwilligers zwerfafval opgeruimd. Zo is er de Beestenbende, de Mierlose Schonen en zijn er verschillende inwoners die opruimen buiten georganiseerd verband. Daar waar mogelijk faciliteert de gemeente deze inwoners.
Partners	Vrijwilligers, Beestenbende, IVN Geldrop en Mierlo
Opbrengst	Het ophalen van circa 1000 zakken zwerfafval per jaar

2.2.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Verder optimaliseren ophaalbeleid</i>
Korte omschrijving	De gemeente gaat na wat mogelijk is om haar ophaalbeleid van afvalstromen verder te verduurzamen. Zo zou de ophaalfrequentie van het restafval eventueel aangepast kunnen worden om afvalscheiding te stimuleren. Het hierdoor vrijkomende budget kan eventueel ingezet worden om de inzamelfrequentie van andere afvalfracties te verhogen (bijvoorbeeld het PBD). Via het Afval- en Grondstoffenplan 2022-2025 zal dit met de raad besproken en voorgelegd worden.
Partners	Cure
Opbrengst	Reduceren van het aangeboden restafval. Streven is om dit naar maximaal 100 kg per inwoner terug te brengen.
Voordelen	Minder grondstoffen die verbrand worden
Nadelen	Vraagt gedragsaanpassing van de inwoners.

Onderwerp	<i>Organiseren webinar over afval scheiden en circulariteit</i>
Korte omschrijving	In dit webinar wordt ingegaan op tips en tricks wat betreft afval scheiden, hoe om te gaan met stekkerapparaten of apparaten op batterijen die men niet meer gebruikt, wat te doen in je dagelijks leven om zo min mogelijk afval te genereren en meer circulair te leven en te kopen.
Partners	We Cycle, nader te bepalen adviseur
Opbrengst	Organiseren van minimaal 1 webinar. Verwachte CO2, primaire grondstoffen en afval besparing niet te bepalen. Dit draagt in de vervolgstap bij.
Voordelen	Bewustwording, het vergroten van kennis en het bieden van handvatten
Nadelen	

Onderwerp	<i>Faciliteren tweede leven spullen / opschoondag</i>
Korte omschrijving	Faciliteren dat spullen een tweede leven krijgen, bijvoorbeeld faciliteren van een opschoondag in een buurt waarbij mensen aan elkaar spullen kunnen doorgeven, het Goed spullen ophaalt en Cure er is voor afval.
Partners	Woningbouwcorporaties, buurtverenigingen
Opbrengst	Minder verbranden van grondstoffen; meer mogelijkheden voor circulair hergebruik van materialen. Minder restafval.
Voordelen	Laagdrempelige manier voor inwoners om spullen een tweede leven te geven
Nadelen	Risico dat er veel afval wordt ingeleverd waarvan verwerking duur is en de kosten van het organiseren van zo'n dag oplopen.

Onderwerp	<i>Mobiele milieustraat</i>
Korte omschrijving	Inwoners hebben vaak kleine hoeveelheden recyclebaar afval. Denk hierbij aan harde kunststoffen zoals als speelgoed en bakjes, kleine elektrische apparaten, metalen zoals pannen en bestek en schoon piepschuim. Vaak loont het qua hoeveelheid niet om hiermee naar de milieustraat te gaan en komt dit bij het restafval. Met een mobiele milieustraat wordt het gescheiden inleveren van dit afval makkelijker. Dit kan eventueel met het faciliteren van een tweede leven voor spullen gecombineerd worden (mensen kunnen dan ingeleverde spullen meenemen).
Partners	Cure, afval community
Opbrengst	Minder verbranden van grondstoffen; meer mogelijkheden voor circulair hergebruik van materialen. Afname restafval.
Voordelen	Laagdrempelige manier voor inwoners om hun afval beter te scheiden, waardoor het aantal kg restafval per inwoner af kan nemen.
Nadelen	

2.3 Stimuleren circulair materiaal gebruik

2.3.1 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Evalueren en aanpassen GPR-verplichting</i>
Korte omschrijving	De gemeente werkt sinds 2010 met een GPR ambitie bij nieuwbouw. GPR biedt handvatten om een woning duurzamer te ontwerpen. Zo wordt binnen het thema milieu circulair materiaalgebruik meegenomen en binnen het thema toekomstwaarde wordt meegenomen of een gebouw zonder hoge kosten en/of veel materiaalverspilling in de toekomst anders te gebruiken is. De GPR ambitie is echter lastig af te dwingen, omdat we geen bovenwettelijke eisen mogen stellen. Daarmee is het een lastig instrument. Dit project heeft tot doel het gebruik van GPR te evalueren en indien mogelijk aan te passen en te verbeteren.
Partners	
Opbrengst	Tijdens onderzoek wordt CO2, primaire grondstoffen en afval besparing van een mogelijke regeling in beeld gebracht.
Voordelen	We verwachten hiermee een verbeterde werkwijze te krijgen om meer duurzaam materiaalgebruik voor elkaar te krijgen.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Faciliteren met vergunnen ter bevordering van circulariteit</i>
Korte omschrijving	Regelgeving loopt vaak achter op ontwikkelingen in de praktijk. Daarop wachten kan het halen van circulaire doelstellingen in de weg staan. De provincie stelt voor (moet bestuurlijk nog mee ingestemd worden) om meer interpretatieruimte te nemen binnen de huidige wet- en regelgeving door de interpretatie van regels op te rekken bij vergunningverlening. Dit betekent bijvoorbeeld dat het voor ondernemers makkelijker wordt om 'afval' als grondstof te gebruiken. De provincie beoogt hiermee niet de grenzen van de wet- en regelgeving te overschrijden, maar wel de durf te hebben de interpretatieruimte ervan te verleggen. De eventueel te verlenen ruimte moet milieu hygiënisch verantwoord zijn. In navolging van en rekening houdend met de ervaringen van de provincie, kan ook gemeente Geldrop-Mierlo deze werkwijze hanteren om zo circulaire initiatieven te faciliteren.
Partners	ODZOB
Opbrengst	Het aantal inactieven is vooraf lastig te bepalen. Besparing afhankelijk van circulair initiatief.
Voordelen	Ondersteuning van innovatie
Nadelen	De gemeente loopt er een bestuurlijk risico mee dat goed moet worden afgewogen tegen de kansen in de besluitvorming.

Onderwerp	<i>Communicatie goede voorbeelden</i>
Korte omschrijving	Inrichten van een webpagina waar inwoners goede voorbeelden kunnen vinden en kunnen delen. Deze voorbeelden ook delen op verschillende communicatiemiddelen.
Partners	Inwoners, Platform duurzaam
Opbrengst	Vergroten bekendheid met onderwerp en concrete voorbeelden van hoe het kan
Voordelen	Laagdrempelige manier om inwoners te betrekken en handvatten te geven voor uitvoering
Nadelen	

3 Klimaatadaptatie

3.1 Wateroverlast en droogte

3.1.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Bij rioolvervangingen gescheiden riool aanleggen en daar waar mogelijk infiltratieriool</i>
Korte omschrijving	Indien het riool wordt vervangen, komt er een apart riool voor afvalwater en een voor het schonere regenwater. De laatste wordt waar mogelijk een infiltratieriool, zodat regenwater zoveel mogelijk lokaal in de bodem komt. En als dat niet mogelijk is komt het regenwater riool uit op oppervlaktewater.
Partners	
Opbrengst	Met een gescheiden rioolstelsel wordt afvalwater niet verdund door regenwater. Daardoor is het afvalwater eenvoudiger te filteren door de

	rioolwaterzuiveringsinstallatie, zeker bij hevige regenval. Ook is de riolering beter afgestemd op hevige regenval zodat wateroverlast wordt tegengegaan. Lokaal infiltreren draagt bij aan het tegengaan van verdroging en wateroverlast.
--	--

Onderwerp	<i>Waterberging (zoals wadi's) en infiltratiebassins in ontwerp nieuwbouwwijken meenemen</i>
Korte omschrijving	Bij nieuwbouwwijken worden in het ontwerp waterberging, infiltratie en gescheiden riolering meegenomen.
Partners	Waterschap
Opbrengst	Waterberging en voorkomen van verdroging en wateroverlast

Onderwerp	<i>Opstellen aanpak wateroverlast n.a.v. eerdere wateroverlast bij hevige buien</i>
Korte omschrijving	Nav eerdere wateroverlast bij hevige buien is geïnventariseerd waar de knelpunten in de gemeente zijn. Hiervoor maken we een plan van aanpak om deze knelpunten op te lossen.
Partners	Externe adviseurs en de lokale bewoners waar de overlast speelt
Opbrengst	Voorkomen overlast

Onderwerp	<i>Uitvoeren klimaatstresstest wateroverlast en droogte</i>
Korte omschrijving	Per klimaatthema (wateroverlast, droogte) brengen we in beeld (o.a. op kaart) waar de kwetsbare gebieden zijn en waar de uitdagingen en kansen zijn. Welke bebouwing krijgt last van afstromend regenwater? Waar vormt hoog of juist laag grondwater een risico? Welke hoofdwegen mogen echt niet blank komen te staan?
Partners	Waterschap, Tauw
Opbrengst	Inzicht in de gebieden waar mitigerende maatregelen nodig zijn

Onderwerp	<i>Subsidieregeling hemelwaterberging en infiltratie op eigen terrein</i>
Korte omschrijving	De gemeente zet een subsidieregeling op om hemelwaterberging en infiltratie op eigen terrein te stimuleren. Hiermee kunnen inwoners bijv. hun regenpijpen afkoppelen van het riool en het water opvangen in een regenton en/of infiltreren in de tuin of een groen dak aanleggen. Het Waterschap De Dommel verdubbelt de bijdrage die de gemeente aan een burger geeft om het hemelwater af te koppelen van het riool.
Partners	Waterschap
Opbrengst	Wij verwachten minimaal 50 afkoppelinitiatieven per jaar te kunnen subsidiëren. Hiermee bereiken we afkoppeling van hemelwatertoevoer naar het riool, drinkwaterbesparing, tegengaan verdroging en vergroten biodiversiteit en verminderen hittestress door groene daken

3.1.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Risicodialoog wateroverlast en droogte</i>
Korte	De gemeente voert samen met relevante partijen een dialoog, met als doel een

omschrijving	gedeeld beeld te krijgen over de (potentiële) kwetsbaarheden en kansen van de klimaateffecten en gezamenlijk de ambities en benodigde inzet bepalen, en strategische keuzes maken.
Partners	Waterschap
Opbrengst	Inzicht in te nemen mitigerende maatregelen
Voordelen	Door samen met andere partijen dit proces in te gaan maken we er een gedeelde verantwoordelijkheid van.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Opstellen uitvoeringsprogramma voor risicogebieden</i>
Korte omschrijving	De maatregelen die volgen uit de risicodialoog waarbij de gemeente een rol heeft, landen in een uitvoeringsprogramma voor de risicogebieden.
Partners	Waterschap
Opbrengst	Planning van te nemen mitigerende maatregelen
Voordelen	De uitvoering van mitigerende maatregelen wordt georganiseerd.
Nadelen	

De hieronder genoemde project ideeën zijn een voorschot op het uitvoeringsprogramma volgend uit de risicodialoog. N.a.v. deze risicodialoog, zal de projectenlijst er mogelijk anders uit komen te zien.

Onderwerp	<i>In nieuwe ruimtelijke plannen opnemen dat hemelwater op eigen terrein geborgen en geïnfiltreerd moet worden</i>
Korte omschrijving	Opstellen Hemelwaterverordening waarmee we gebieden kunnen aanwijzen waar regenwater niet zonder meer geloosd mag worden op riool. Bewoners moeten dan bijv. op eigen terrein een berging maken of hemelwater infiltreren. In omgevingsplannen voor gebieden waar nieuwbouw, herstructurering of renovatie plaats vindt, opnemen dat hemelwater op eigen terrein geborgen en geïnfiltreerd moet worden
Partners	Waterschap
Opbrengst	Bij alle nieuwbouwplannen wordt hemelwater lokaal geïnfiltreerd en/of geborgen.
Voordelen	Met een verplichting kun je lokale infiltratie en waterberging in het geval van nieuwbouw, herstructurering of renovatie goed regelen.
Nadelen	Alleen van toepassing voor nieuwbouw, herstructurering of renovatie.

Onderwerp	<i>Organiseren webinar over klimaatadaptatie maken huis en tuin</i>
Korte omschrijving	In dit webinar lichten we toe wat inwoners zelf kunnen doen om hun huis en tuin aan te passen op een veranderend klimaat, zoals het afkoppelen van regenwater, zorgen voor schaduw, groen op de gevel, etc.
Partners	
Opbrengst	Klimaatadaptatie op lokale schaal
Voordelen	Bewustwording, het vergroten van kennis en het bieden van handvatten en het hierdoor vergroten van het aantal woningen waarbij hemelwater afgekoppeld wordt.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Opleiden (vrijwillige) watercoaches</i>
Korte omschrijving	Vrijwilligers krijgen een cursus in hoe ze inwoners (huurders en huiseigenaren) kunnen helpen met het klimaatbestendig maken van huis en tuin. Dit gaat zowel om de mogelijk te nemen maatregelen, als om hoe organiseer ik het zelf of samen met buurtgenoten.
Partners	Provincie, woningcorporaties, Buurkracht, IVN
Opbrengst	Indirecte opbrengst voor klimaatadaptatie (gericht op wateroverlast, droogte en hitte)
Voordelen	Door het ondersteunen van vrijwilligers investeren we in sociaal kapitaal en kunnen we met minder kosten meer bereiken. Hierdoor vergroten van het aantal woningen waarbij hemelwater afgekoppeld wordt.
Nadelen	

3.2 Hitte

3.2.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Uitvoeren klimaatstresstest hitte</i>
Korte omschrijving	Voor het klimaatthema hitte brengen we in beeld (o.a. op kaart) waar de kwetsbare gebieden zijn en waar de uitdagingen en kansen zijn. In welke gebieden is er risico op hittevorming? Welke inwoners zijn kwetsbaar bij een hittegolf en waar bevinden zij zich?
Partners	Tauw
Opbrengst	Inzicht in de gebieden waar mitigerende maatregelen nodig zijn

3.2.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Risicodialoog hitte</i>
Korte omschrijving	De gemeente voert samen met relevante partijen een dialoog, met als doel een gedeeld beeld te krijgen over de (potentiële) kwetsbaarheden en kansen van de klimaateffecten en gezamenlijk de ambities en benodigde inzet bepalen, en strategische keuzes maken.
Partners	
Opbrengst	Inzicht in te nemen mitigerende maatregelen
Voordelen	Door samen met andere partijen dit proces in te gaan maken we er een gedeelde verantwoordelijkheid van.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Opstellen uitvoeringsprogramma voor risicogebieden</i>
Korte omschrijving	De maatregelen die volgen uit de risicodialoog waarbij de gemeente een rol heeft, landen in een uitvoeringsprogramma voor de risicogebieden.
Partners	
Opbrengst	Planning van te nemen mitigerende maatregelen
Voordelen	De uitvoering van mitigerende maatregelen wordt georganiseerd.

Nadelen	
----------------	--

De hieronder genoemde project ideeën zijn een voorschot op het uitvoeringsprogramma volgend uit de risicodialoog. N.a.v. deze risicodialoog, zal de projectenlijst er mogelijk anders uit komen te zien.

Onderwerp	<i>Inrichten koelteplekken langs belangrijke fiets en wandelroutes</i>
Korte omschrijving	Op belangrijke fiets en wandelroutes waar te veel hitte kan ontstaan, worden met bijv. groen en water koelteplekken gecreëerd.
Partners	
Opbrengst	Het inrichten van tenminste 10 koelteplekken langs belangrijke routes.
Voordelen	Er worden maatregelen getroffen tegen hittestress. Deze zullen ook bijdragen aan het voorkomen van wateroverlast en het tegengaan van verdroging.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Vergroenen kernen</i>
Korte omschrijving	Onderzoeken of wij groen kunnen aanbrengen in de buurten die gevoeliger zijn voor hittestress. Dit kan in de openbare ruimte, maar ook door inwoners te stimuleren meer groen ipv tegels in de tuin aan te brengen.
Partners	Woningcorporaties
Opbrengst	Via klimaatstresstest en risicodialoog bepalen we waar hittestress groot is en vergroening voor verkoeling kan zorgen. Vergroening zorgt naast verkoeling ook voor betere infiltratie, berging van water en biodiversiteit.
Voordelen	Er worden maatregelen getroffen tegen hittestress, wateroverlast en verdroging.
Nadelen	

4 Biodiversiteit

4.1 Binnen de Kernen

4.1.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Actie voor plaatsen nestkastjes en insectenhotels</i>
Korte omschrijving	Inwoners kunnen bij de gemeente een nestkastje voor mezen of een insectenhotel aanvragen (gelimiteerd aantal beschikbaar) om in de buurt op te hangen om hiermee de natuurlijke vijand van de eikenprocessierups aan te trekken.
Partners	IVN
Opbrengst	Per jaar worden er 500 aantal kasten opgehangen. Hierdoor wordt de processierups op een natuurlijke manier bestreden en komt er meer biodiversiteit

Onderwerp	<i>Duurzaam terrein beheer op niveau zilver</i>
Korte omschrijving	De gemeente laat zich periodiek auditen op het duurzaam terrein beheer op niveau zilver. Dit gaat om duurzamere onkruidbestrijding op verhardingen en onkruidbestrijding en plaagbestrijding in groene terreinen.
Partners	Bosgroep zuid
Opbrengst	Minder milieu impact en meer biodiversiteit

Onderwerp	<i>Bij wegreconstructies daar waar mogelijk vergroenen (bij voorkeur in combi met waterinfiltratie)</i>
Korte omschrijving	Bij reconstructies van wegen en parkeerterreinen wordt standaard bekeken of er mogelijkheden zijn voor minder verharding en meer en biodiverser groen.
Partners	
Opbrengst	Meer groen en biodiversiteit

Onderwerp	<i>Pilot geveltuintjes (in het kader van jubileumactie 50 jaar IVN Geldrop)</i>
Korte omschrijving	De gemeente ondersteunt het initiatief van IVN Geldrop om geveltuintjes te realiseren. Op dit moment zijn geveltuintjes niet toegestaan in het gemeentelijk beleid. De gemeente wil in de pilot onderzoeken of zij geveltuintjes in de gehele gemeente mogelijk kan maken. Hiervoor stellen we kaders op. Vervolgens kunnen er in samenwerking met IVN in een straat / buurtje geveltuintjes gemaakt worden die aan deze kaders voldoen. Na de pilot vindt een evaluatie plaats en wordt besloten of geveltuintjes in de gehele gemeente mogelijk gemaakt kunnen worden.
Partners	IVN
Opbrengst	In 2022 willen we minimaal 10 geveltuintjes mogelijk gemaakt hebben.

Onderwerp	<i>In subsidie voor berging hemelwater op eigen terrein vergroening tuinen meenemen</i>
------------------	--

Korte omschrijving	De gemeente zet een subsidieregeling op om hemelwaterberging en infiltratie op eigen terrein te stimuleren. Hierin nemen we ook de mogelijkheid op voor subsidie voor een groen dak of het verwijderen van erfverharding en het terugplaatsen van groen. Eind 2021 vindt evaluatie plaats en wordt gekeken of deze subsidiemogelijkheid ook na 2021 aangeboden wordt.
Partners	Waterschappen, IVN, Buurkracht
Opbrengst	Wij willen in 2021 het verwijderen en vergroenen van minimaal 100 m2 verharding gesubsidieerd hebben.

Onderwerp	<i>Ophangen vleermuizenkasten</i>
Korte omschrijving	De gemeente hangt op geschikte locaties vleermuizenkasten op.
Partners	
Opbrengst	Voor 2022 realiseren van minimaal 75 vleermuiskasten in onze gemeente. Per jaar hangen we er 25 bij. Hiermee willen we bereiken dat het aantal getelde vleermuizen in 2025 toegenomen is met 5%.

Onderwerp	<i>Uitvoeren groenbeleidsplan</i>
Korte omschrijving	Het groenbeleidsplan richt zich voornamelijk op het openbaar groen. Het is de basis voor het ontwerpen, aanleggen, beheren en onderhouden van de groene openbare ruimte. Duurzaamheid en biodiversiteit worden hierbij meegenomen. Zo wordt bij inrichting van groen gekeken naar bloem- en vruchtdracht, afgestemd op de omgeving zodat een wijk op elk moment wat te bieden heeft voor vogels en insecten.
Partners	
Opbrengst	Vergroten biodiversiteit in de openbare ruimte.

Onderwerp	<i>In inkooptrajecten in de openbare ruimte verbetering van biodiversiteit meenemen</i>
Korte omschrijving	Bij inkooptrajecten in de openbare ruimte (zoals reconstructie weg of plantsoen) wordt, daar waar dit meerwaarde heeft, biodiversiteitsverbetering meegenomen in het ontwerp en in de aanbesteding. Jaarlijks worden er aan de hand van de activiteitenplanning (inkooptrajecten waarbij BIZOB niet is betrokken) projecten geselecteerd waarbij extra aandacht aan verbeteren biodiversiteit wordt besteed.
Partners	
Opbrengst	Jaarlijks worden er projecten geselecteerd waarbij biodiversiteit integraal wordt meegenomen.
Voordelen	Bij werken is biodiversiteit dikwijls mee te nemen, de verwachting is dat dit veelal kosten neutraal zou moeten kunnen door het als onderdeel van het werk mee te nemen.
Nadelen	

4.1.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Opstellen groenbeheerplan</i>
Korte omschrijving	In een groenbeheerplan wordt omschreven hoe wij het groen in de openbare ruimte beheren. Duurzaamheid en biodiversiteit worden hierbij meegenomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan gefaseerd snoeien en niet snoeien tijdens bloei.
Partners	
Opbrengst	Voor 2025 is er een plan waarin concrete acties staan om de biodiversiteit in de openbare ruimte te vergroten.
Voordelen	
Nadelen	

Onderwerp	<i>Verder uitrollen eetbaar en/of biodivers plantsoen</i>
Korte omschrijving	In de Akert worden eerste ervaringen in onze gemeente opgedaan met een eetbaar plantsoen. Deze ervaringen kunnen we inzetten voor andere plekken. De gemeente faciliteert dan eetbare en/of biodiverse plantsoenen op meer plekken, als actieve buurtbewoners een initiatief willen nemen. We evalueren het project in de Akert en maken aan de hand daarvan eerst een beleidskader met voorwaarden waaraan een initiatief moet voldoen om in aanmerking te komen.
Partners	IVN, Buurkracht
Opbrengst	In 2024 is het beleidskader af en vanaf 2025 worden de eerste initiatieven gestart.
Voordelen	Met deze initiatieven neemt biodiversiteit, sociale cohesie en bewustwording toe.
Nadelen	Voorwaarde is dat er actieve bewoners blijven die zich inzetten voor het plantsoen.

Onderwerp	<i>Vergroenen meenemen in pilot Spaarpot</i>
Korte omschrijving	Op industrieterrein de Spaarpot wordt samen met de ondernemers gewerkt aan verduurzaming. Hierin nemen we het vergroenen van de Spaarpot mee als thema waarbij de gemeente het openbare gebied vergroent en bedrijven hun eigen terrein/bedrijf. Bij succes wordt gekeken of dit project uitgebreid kan worden naar andere bedrijventerreinen in de gemeente.
Partners	VNO-NCW
Opbrengst	Minimaal 200 m2 extra groen op het terrein
Voordelen	Een aantrekkelijker bedrijventerrein om op te werken of een ommetje te maken, meer groen en biodiversiteit, en het draagt bij aan klimaatadaptatie.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Opstellen plan voor wijkbossen</i>
Korte omschrijving	Een wijkbos is een klein bosje met grote biodiversiteit in een woonwijk. Denk hierbij ook aan een tiny forest of een voedselbos. Ook kan dit langs de rand van de bebouwde kom. We maken een plan met daarin mogelijke locaties en een plan van aanpak voor realisatie ervan. Dit maakt onderdeel uit van de Kadernota bosbeheer (zie 4.2.1).
Partners	Bosgroep zuid, Buurkracht, IVN
Opbrengst	Voor 2026 hebben we een plan met mogelijke locaties en een plan van aanpak om deze te realiseren.
Voordelen	Bij realisatie leidt dit tot toename van biodiversiteit en groen in wijken, sociale cohesie

Nadelen	
----------------	--

Onderwerp	<i>Organiseren webinar over biodivers maken tuin</i>
Korte omschrijving	In samenwerking met IVN organiseren we webinars over het biodivers maken van de tuin om mensen op weg te helpen met hoe je dat doet. Gestart wordt met een introductie en vervolgens gaan we in op verdiepingsthema's als beplanting, insecten trekken en vogels trekken.
Partners	IVN en Marijke van der Park
Opbrengst	We organiseren minimaal 4 webinars. Indirect draagt het bij aan het verbeteren van de biodiversiteit
Voordelen	Eenvoudig te organiseren
Nadelen	

Onderwerp	<i>Communicatie goede voorbeelden</i>
Korte omschrijving	Inrichten van een webpagina waar inwoners goede voorbeelden kunnen vinden en kunnen delen. Deze voorbeelden ook delen op verschillende communicatiemiddelen.
Partners	Inwoners, Platform duurzaam
Opbrengst	In 2022 starten we een webpagina waar inwoners voorbeelden kunnen delen. Hiermee vergroten we de bekendheid met het onderwerp en geven we concrete voorbeelden
Voordelen	Laagdrempelige manier om inwoners te betrekken en handvatten te geven voor uitvoering
Nadelen	

Onderwerp	<i>Opstellen plan voor duurzaam invasieve exoten bestrijden</i>
Korte omschrijving	Aanpak opzetten voor het duurzaam bestrijden van invasieve soorten. Hierbij aandacht besteden aan voorlichting en het voorkomen van bloei van invasieve soorten.
Partners	IVN
Opbrengst	Voor 2025 is er een plan waarin concrete acties staan om verspreiding van invasieve soorten te voorkomen en om de negatieve impact op niet invasieve soorten te beperken
Voordelen	Behouden inheemse soorten
Nadelen	

Onderwerp	<i>Evalueren en optimaliseren ecologisch maaibeheer</i>
Korte omschrijving	Evalueren huidig maaibeleid en op basis daarvan een aanpak opzetten voor het verder verduurzamen van het maaibeleid. Gekeken wordt naar onder meer maaifrequentie, moment van maaien en gefaseerd maaien.
Partners	IVN
Opbrengst	Voor 2025 is er een plan waarin concrete acties staan om meer kansen voor verspreiding van zaden te creëren en het behoud van diertjes te realiseren
Voordelen	
Nadelen	

Onderwerp	<i>Biodiversiteit meenemen bij nieuwe ontwikkelingen</i>
Korte omschrijving	Zo zouden we natuurinclusief bouwen (waaronder nestgelegenheden) als standaard op kunnen nemen of een groennorm vast kunnen leggen. Hiermee bepalen wij hoeveel groen (en eventueel van welke soort) er verplicht aangelegd moet worden als er nieuwe gebouwen worden toegestaan door de gemeente. Het organiseren van toezicht en handhaving om toe te zien op de daadwerkelijke uitvoering en instandhouding is onderdeel van dit plan.
Partners	IVN
Opbrengst	Vanaf 2025 werken we met een groennorm waardoor bij nieuwe ontwikkelingen altijd een vooraf bepaalde hoeveelheid groen gerealiseerd wordt.
Voordelen	Op deze manier kunnen we regelen dat de niet openbare ruimte ook een groene uitstraling krijgt en dat een deel van het groen in een wijk op privaat terrein gerealiseerd en in stand gehouden wordt.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Verbreden aanpak Eikenprocessierups</i>
Korte omschrijving	Op dit moment bestrijden we de processierups met een biologisch bestrijdingsmiddel, vormen we bermen om, planten we speciale bollenmengsels en delen we vogel- en insectenkasten uit. We gaan echter onderzoeken hoe we deze aanpak kunnen verbreden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan: Kasten voor kauwen of vleermuizen, het gebruik van een middel om de haren van de rups te fixeren, minder maaien rond bomen en publieksvoorlichting.
Partners	IVN
Opbrengst	In 2025 gebruiken we nog maar 50% van de hoeveelheid bestrijdingsmiddel die we in 2020 gebruikten.
Voordelen	Door onze bestrijdingsaanpak te verbreden, hebben we minder bestrijdingsmiddelen nodig, waardoor sterfte van andere soorten rupsen beperkt wordt.
Nadelen	

4.2 Buitengebied

4.2.1 Waar zijn we al mee bezig

Onderwerp	<i>Diverser maken van bestaande bossen door aanplant loofbomen enz. en toepassen 'rijk strooiselsoorten' in bosbeheer om verzuring tegen te gaan</i>
Korte omschrijving	Het bos tussen Geldrop en Mierlo bestaat nu veelal uit soorten die de bodem sterk verzuren, vooral naaldbomen, zoals de lariks en de grove den. Het bos wordt diverser gemaakt en de gedegradeerde bodem kan weer in balans gebracht worden door boom- en struiksoorten toe te voegen die via hun rijk strooisel voedingsstoffen (nutriënten, zoals calcium en kalium) aan de bodem teruggeven.
Partners	Bosgroep zuid

Opbrengst	Meer biodiversiteit en bodemverbetering en klimaatrobuustere en brandwerende bossen.
------------------	--

Onderwerp	<i>Laten liggen van dood hout</i>
Korte omschrijving	Dood hout is noodzakelijk voor een gezond en soortenrijk bos. Ca. 40% van de soorten in een bos is afhankelijk van dood hout als voedingsbron of als nest- of schuilplaats. Denk hierbij aan de specht, vleermuizen, veel insecten- en paddenstoelsoorten. Afgebroken dood hout brengt ook voedingsstoffen in het bos voor de levende bomen en planten. De gemeente heeft haar wijze van beheren aangepast zodat er meer dood hout blijft liggen.
Partners	Bosgroep zuid
Opbrengst	Laten liggen van al het dode hout in al onze bossen. Hierdoor meer biodiversiteit en bodemverbetering.

Onderwerp	<i>Stimuleringsregeling Landschap (STILA) 2020-2023</i>
Korte omschrijving	De afgelopen tien jaar heeft Geldrop-Mierlo deelgenomen aan de STIKA-regeling, het provinciale STImuleringsKader Aanleg groenblauwe elementen, waarvoor in Geldrop-Mierlo enkele poelen en houtsingels zijn aangelegd. De provincie heeft de STIKA-regeling vernieuwd / aangepast en vanaf 2021 heet het de STILA-regeling, STImuleringsregeling Landschap. Deze regeling biedt binnen Geldrop-Mierlo meer kansen voor de aanleg van nieuwe landschapselementen, omdat de voorwaarden iets zijn versoepeld.
Partners	Brabants Landschap, Provincie Brabant
Opbrengst	Nieuwe groenblauwe elementen. Hierdoor wordt de habitat voor fauna vergroot

Onderwerp	<i>Ervenplus</i>
Korte omschrijving	ErvenPlus 2019-2021 is gericht op het verbeteren van de voedselvoorraad en nestgelegenheid van ervvogels met verschillende maatregelen zoals nestkasten, fruitbomen, bloemenranden en haagbeplanting. Bewoners van een erf in het buitengebied kunnen een erfscan aanvragen. Daarbij bepaalt een deskundige welke maatregelen kunnen worden uitgevoerd om het erf aantrekkelijk te maken voor ervvogels en maakt aan de hand van de scan een inrichtingsschets. De bewoner krijgt het plantgoed kosteloos geleverd. Eind 2020 zijn veel erfscans uitgevoerd en verdere uitvoering zal in 2021 plaatsvinden.
Partners	Brabants Landschap
Opbrengst	20 uitgevoerde erfscans en 20 uitgevoerde verbeterplannen. Hierdoor wordt de habitat voor ervvogels vergroot.

Onderwerp	<i>In stand houden heideterreinen door begrazen</i>
Korte omschrijving	Voor het behoud van gevarieerd heidelandschap op de heideterreinen in de bossen van de Molenheide, zoals het Lisven en het Molenvan, wordt in het terreinbeheer gebruik gemaakt van begrazing.
Partners	
Opbrengst	Behoud bestaande heideterreinen. Hierdoor blijft de heide flora en fauna behouden.

Onderwerp	<i>Ecologisch bermbeheer</i>
Korte omschrijving	Ecologisch bermbeheer wordt al jaren toegepast. De bermen bieden daardoor ruimte aan kruiden, grassen en dieren en verbinden hun leefgebieden.
Partners	
Opbrengst	meer biodiverse bermen

Onderwerp	<i>Versterken /vergroten natuurgebied Sang en Goorkens</i>
Korte omschrijving	Samen met gebiedspartners Waterschap Aa en Maas en Staatsbosbeheer werken we aan de provinciale natuuropgave in het natuurgebied Sang en Goorkens en de twee hiermee verbonden ecologische verbindingzones Goolroop en Overakkerseloop. Hiermee vergroten we stapsgewijs het leefgebied van de biodiversiteitsambassadeur van Geldrop-Mierlo, de Kleine IJsvogelvlinder en liften heel veel andere soorten flora en fauna hierop mee.
Partners	Waterschap Aa en Maas, Staatsbosbeheer, Vlindergroep IVN Mierlo
Opbrengst	Voor 2028 vergroten en versterken van natuur in Sang en Goorkens

Onderwerp	<i>Versterken Dommeldal / Dommeldal uit de verf 2.0</i>
Korte omschrijving	De gebiedsvisie voor het dal van de kleine Dommel wordt gebruikt als inspiratiedocument in het regionale project Dommeldal uit de verf 2.0, waarin vier regiogemeenten samenwerken met Brabants Landschap, Waterschap de Dommel, Staatsbosbeheer en ZLTO om gezamenlijk te werken aan de natuuropgave in dit gebied. Speerpunten in het project zijn de grondverwerving en de inrichting van het gebied, waar we ook kansen op het vlak van recreatie en educatie meenemen. De aanleg van Dommelbeemden maakt hiervan onderdeel uit: in ruil voor het mogelijk maken van woonbebouwing aan de Talingstraat (plan Kasteeltuinen) wordt een strook agrarisch gebied langs de Dommel als natuur ingericht.
Partners	Waterschap de Dommel, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, IVN, gemeente Eindhoven, Nuenen en Son en Breugel
Opbrengst	Voor 2028 vergroten van de natuur langs de Dommel

Onderwerp	<i>Aanleg Dommelbeemden (onderdeel van project versterken Dommeldal)</i>
Korte omschrijving	In ruil voor het mogelijk maken van woonbebouwing aan de Talingstraat (plan Kasteeltuinen) wordt een strook agrarisch gebied langs de Dommel als natuur ingericht. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de vastgestelde natuurdoelstellingen voor het Dommeldal. Vanuit het Dommeldal komen "groene vingers" in de nieuwe woonwijk, zodat een goede overgang ontstaat tussen de nieuwe woonbebouwing en de nieuwe natuur in het Dommeldal. Uitvoering hiervan heeft deels al in voorjaar 2021 plaatsgevonden en wordt in het najaar 2021 afgerond.
Partners	Waterschap de Dommel, IVN
Opbrengst	Voor 2022 vergroten van de natuur langs de Dommel.

Onderwerp	<i>Opstellen natuurvisie</i>
Korte omschrijving	De gemeente stelt een natuurvisie op waarin staat hoe wij de natuur in onze gemeente gaan versterken. In beeld wordt gebracht waar het versterken en

	uitbreiden van de natuur de meeste positieve impact heeft.
Partners	
Opbrengst	In 2028 is de natuur in onze gemeente met circa 50 ha uitgebreid.

Onderwerp	<i>Opstellen kadernota bosbeheer / bosbeleidsplan</i>
Korte omschrijving	In de kadernota bosbeheer wordt omschreven hoe bos en natuurgebieden beheerd worden. Duurzaamheid en biodiversiteit worden hierbij meegenomen. Gekeken wordt naar klimaatbestendigheid en brandwerendheid van bomen.
Partners	Bosgroep Zuid
Opbrengst	Bij het beheer van onze bosgebieden wordt het vergroten van de biodiversiteit als prioriteit meegenomen. Hierdoor sluiten onze bossen qua structuur en soortensamenstelling aan op een natuurlijke referentie van de groeiplaats met een groot aandeel inheems loofhout. De aanwezigheid van een verschillende leeftijdsopbouw, structuur en soortensamenstelling is de waarborg voor behoud en versterking van biodiversiteit.

Onderwerp	<i>Faciliteren van een herinneringsbos</i>
Korte omschrijving	We stellen een locatie beschikbaar en stellen beleidskaders op voor het realiseren van een herinneringsbos. Zo maken we het voor inwoners mogelijk om in dit bos een gedenkboom of gedenkbeplanting te planten. De reden of aanleiding de boom te planten kan bijvoorbeeld zijn: een huwelijk, geboorte, verjaardag, jubileum, overlijden, bedrijfsopening, emigratie. Door te kiezen voor een mengeling van inheemse bomen en planten kunnen we de biodiversiteit verbeteren. Uiteindelijk resulteert dit in een bos vol verhalen over het leven van mensen, waar we kunnen recreëren, genieten van de natuur.
Partners	Bosgroep zuid
Opbrengst	In 2025 is op minimaal 1 locatie een herinneringsbos van minimaal 1 ha gestart.

4.2.2 Wat kunnen we nog meer doen

Onderwerp	<i>Bij te verpachten gronden aanvullende eisen opnemen</i>
Korte omschrijving	Het gebruik van de gronden, die we verpachten of in gebruik geven, verduurzamen door voorwaarden te stellen aan het gebruik van de gronden, zoals: de toepassing van organische of ruige mest, verlaging van de bandenspanning en wiellast, voorschrijven van rustgewassen, toepassen van biologische gewasbescherming en actief biologisch randenbeheer
Partners	
Opbrengst	Vanaf 2024 zijn bij alle nieuwe en te vernieuwen pachtovereenkomsten aanvullende eisen opgenomen. Hiermee verminderen we in ieder geval het gebruik van zeer schadelijke gewasbeschermingsmiddelen.
Voordelen	We gebruiken onze positie als grondeigenaar om duurzaam gebruik te verplichten.
Nadelen	

Onderwerp	Stimuleren bloemrijke akkerranden (naast lopende STILA-regeling)
Korte omschrijving	We brengen in beeld welke maatregelen we kunnen nemen om bloemrijke akkerlanden te stimuleren, met de voor- en nadelen ervan. Vervolgens wordt een voorstel gedaan voor het implementeren van deze maatregelen.
Partners	
Opbrengst	Wij willen dat er in 2025 minimaal 10 bloemrijke akkerranden gerealiseerd zijn. Hierdoor vergroten we het leefgebied van insecten, verminderen we het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en verbeteren we de waterkwaliteit van sloten
Voordelen	We leren van de ervaringen van elders
Nadelen	Door akkerranden in te zaaien wordt het oppervlak dat gebruikt kan worden voor akkerbouw verkleind.

Onderwerp	<i>Bij aanpassing A67 doorgang voor fauna verbeteren</i>
Korte omschrijving	Bij de aanpassing van de A67 zijn er kansen om de verbinding voor fauna tussen de natuur in Geldrop-Mierlo en die in Heeze-Leende te verbeteren, bijvoorbeeld door de aanleg van een faunatunnel, verbreden van het bestaand viaduct met een droge faunapassage of door het verbeteren van de faunapassage bij de kleine Dommel. Wij maken ons er hard voor om dit toegevoegd te krijgen aan het project A67.
Partners	IVN, Heeze-Leende, waterschap, provincie, Rijkswaterstaat
Opbrengst	Na afronding van de werkzaamheden aan de A67 willen we minimaal 1 faunaverbinding gerealiseerd zien. Hierdoor wordt het habitat van de fauna in onze gemeente vergroot en gaan we isolatie tegen.
Voordelen	Makkelijker realiseerbaar door het onderdeel te laten zijn van de werkzaamheden aan de A67
Nadelen	

Onderwerp	<i>Inventariseren en aanpakken dierensterfte bij drukke wegen (extra faunapassages)</i>
Korte omschrijving	Bij de aanpassing van de A67 zijn er kansen om de verbinding voor fauna tussen de natuur in Geldrop-Mierlo en die in Heeze-Leende te verbeteren, bijvoorbeeld door de aanleg van een faunatunnel of door het verbreden van de doorgang bij de kleine Dommel. Wij maken ons er hard voor om dit toegevoegd te krijgen aan het project A67.
Partners	IVN, Heeze-Leende, waterschap, provincie, Rijkswaterstaat
Opbrengst	Na afronding van de werkzaamheden aan de A67 willen we minimaal 1 faunaverbinding gerealiseerd zien. Hierdoor wordt het habitat van de fauna in onze gemeente vergroot en gaan we isolatie tegen.
Voordelen	Makkelijker realiseerbaar door het onderdeel te laten zijn van de werkzaamheden aan de A67
Nadelen	

Onderwerp	<i>Uitbreiden voorlichting over gedragsregels in natuur / bossen</i>
Korte omschrijving	Honden en mensen kunnen verstorend werken voor de dieren in het bos. Zo is het belangrijk dat mensen op de paden blijven en honden aangelijnd worden. Deze regels worden onvoldoende nageleefd. Er ontstaan steeds meer paden en bestaande paden worden verbreed. Wij gaan hier meer aandacht vragen voor het

	niet verstoren van dieren in het bos.
Partners	IVN
Opbrengst	Minimaal 4 keer per jaar communiceert de gemeente hierover via middenstandsbelangen en social media, extra borden bij toegang natuurgebieden en extra controles. Hierdoor worden de regels beter nageleefd waardoor minder dieren verstoord worden.
Voordelen	
Nadelen	

Onderwerp	<i>Opzetten monitoring flora en fauna</i>
Korte omschrijving	Om te kunnen zien of projecten om biodiversiteit te verbeteren succesvol zijn is het noodzakelijk om deze biodiversiteit te monitoren. Op dit moment heeft de gemeente daar nog onvoldoende instrumenten voor. Allereerst bepalen we per gebied wat ons streefbeeld is wat betreft biodiversiteit. Op basis hiervan wordt bepaald op welke flora en fauna we in dat gebied gaan monitoren. Hierbij dient het monitoringsplan van Laarbeek als voorbeeld en wordt samenwerking gezocht met IVN.
Partners	IVN
Opbrengst	In 2023 hebben wij een monitoringsplan. De opbrengst hiervan is indirect; hierdoor kunnen we gericht de biodiversiteit in onze gemeente verbeteren.
Voordelen	Door meer inzicht te krijgen in hoe de biodiversiteit er in onze gemeente voor staat krijgen we een steeds beter beeld van wat wel en niet werkt.
Nadelen	

Onderwerp	<i>Uitbreiden bomenarsenaal</i>
Korte omschrijving	Nederland heeft de ambitie om tot 2030 meer dan 100 miljoen bomen bij te planten. Brabant heeft aangegeven 40 miljoen bomen te willen planten om de ontbossing tegen te gaan. De gemeente gaat daarom bomen planten en/of dit stimuleren. Inwoners kunnen een rol spelen bij het opkweken van zaailingen.
Partners	IVN
Opbrengst	Nog te onderzoeken met hoeveel bomen wij ons bomenarsenaal kunnen uitbreiden en hoe we dat het beste kunnen realiseren
Voordelen	Door het bomen wordt CO2 vastgehouden, wordt hittestress gereduceerd en neemt biodiversiteit toe
Nadelen	

Onderwerp	<i>Nieuw inrichtings- en beheerplan agrarische- en natuurgronden Gijzenrooi (gebiedsproces)</i>
Korte omschrijving	Voor dit gebied wordt een plan ontwikkeld om het karakteristieke karakter te behouden. Dit willen we combineren met een (biologische) stadsboerderij op onze agrarische gronden in Gijzenrooi. Hiermee zou het (agrarische) landschapsbeheer van het gebied kunnen worden geoptimaliseerd. In 2022 willen we de definitieve plannen af hebben. Daarna zal uitvoering plaatsvinden.
Partners	Brabants Landschap, Herenboeren Rijk van Dommel en Aa
Opbrengst	Voor 2028 is er een biologische stadsboerderij op Gijzenrooi gerealiseerd van minimaal 1 ha
Voordelen	Behoud karakteristieke landschap

Nadelen	
----------------	--

Onderwerp	<i>Groenopgave versnellen via Nationaal Park Van Gogh</i>
Korte omschrijving	Geldrop-Mierlo is betrokken / partner bij het nieuwe te ontwikkelen Nationaal Park Van Gogh, waar een flink deel van Brabant deel van zal gaan uitmaken, dit biedt kansen om op allerlei thema's subsidies binnen te halen om groenopgaven te versnellen
Partners	Nationaal Park Van Gogh en aangesloten gemeenten en partijen
Opbrengst	Versnellen van groenopgaven
Voordelen	Financiële ondersteuning
Nadelen	

CONCEPT

5 Algemeen

Onderwerp	<i>Communicatie programma</i>
Korte omschrijving	Bewustwording van duurzaamheid is heel belangrijk om inwoners en bedrijven mee te krijgen in duurzamer gedrag en duurzamere keuzes. Hiervoor zetten we communicatie in. Het betreft de programma communicatie, de specifieke projectcommunicatie wordt meegenomen in de projecten zelf.
Partners	
Opbrengst	Meer bewustwording, kennis en duurzamer gedrag
Voordelen	Het bereiken van inwoners en bedrijven om hen mee te krijgen
Nadelen	

Onderwerp	<i>Coördinatie duurzaamheidsprogramma</i>
Korte omschrijving	Dit betreft algemene werkzaamheden rondom het programma duurzaamheid, zoals afstemming met wethouders, monitoring, verslaglegging, beantwoording raadsvragen, etc.
Partners	
Opbrengst	Inzicht in voortgang en resultaten
Voordelen	We leren van ervaringen en verbeteren de werkwijze
Nadelen	

Onderwerp	<i>Prijsvraag duurzaamheid/scholenproject</i>
Korte omschrijving	We organiseren een prijsvraag op het gebied van duurzaamheid voor basisscholen. Vanwege Corona is dat in het schooljaar 2020/2021 anders vorm gegeven, namelijk via een digitaal werkboekje. De planning is om het duurzaamheidsproject voor scholen in het schooljaar 2021-2022 te organiseren
Partners	
Opbrengst	Kennis en bewustwording onder kinderen
Voordelen	Jong geleerd is oud gedaan
Nadelen	